

Slovenska ljudska: Pripovedka o Soncu in Nasti

Nekoč je bila tako lepa deklica, kakršne ni bilo na celem svetu, imenovala se je Nasta. Samo Sonce, ko jo je videlo, se je tako v njo zaljubilo, da je poldrugi dan obstalo na mestu, odkoder jo je gledalo.

Ko je Sonca prišlo domov, ga je mati vprašala: »Drago moje dete, kje si bilo tako dolgo?« Sonce ji je povedalo, kako je videlo lepo deklico in da se je vanjo zagledalo. Mati ga je okregala, kako se more zagledati v zemeljsko dekle, saj je to velik greh. Sonce pa ji je spet reklo, da brez te deklice ne more živeti. Ko je mati videla, kaj Sonce namerava, mu je rekla: »Veš kaj, drago moje dete, kako boš najlažje dobilo to deklico. Spusti v njeno vas zlato gugalnico. Ko bo sedla vanjo in se pričela zibati, samo povleci gugalnico navzgor.«

Sonce je naredilo, kot mu je rekla mati, in spustilo v dekličino vas zlato gugalnico. Ko so jo ljudje v vasi opazili, so se poskušali zibati v njej. Deklica pa je prišla prav tisti čas proti večeru s svojimi tovarišicami in pričele so se gugati. Ko je deklica sedla, je Sonce povleklo gugalko in tako je imelo deklico.

Deklica je to opazila in se razjezila na Sonce, ker jo je tako ukanilo. Zato se je naredila, da je nema in da nikakor ne zna govoriti. Slednjič pa je delala, karkoli so ji ukazali. Včasih se ji je Sonce zasmililo, toda nikakor ni hotela spregovoriti. Zato se je Sonce nanjo razjezilo in je reklo materi, naj jo pošlje k teti Mori, da jo bo ubila. Mati je ubogala in je rekla zemeljski deklici: »Pojdi, drago dete, pojdi k teti Mori in prinesi mi od nje sito, ki ga potrebujem.«

Deklica je odšla in zaprosila teto, naj ji da sito. Teta je odšla v neko kamro, da bi si nabrusila zobe in jo pokončala, deklica pa tega ni vedela in je čakala. No, prišla je majhna miška in ji povedala, da naj takoj beži, kajti teta Mora si je šla zobe brusit. Prej pa naj vzame njen glavnik in ogrinjalo. Ko bo bežala in teta Mora za njo, naj najprej vrže pred njo glavnik in zrasel bo gozd. Ko bo pribežala skozi gozd, naj vrže pred njo ogrinjalo in pred Moro se bo naredila voda. Deklica se je miški lepo zahvalila in zbežala. Ko se je obrnila, je videla, da teta Mora beži za njo, zato je vrgla pred njo njen glavnik in zrasel je gozd. Toda teta bi jo skoraj ulovila. Deklica je vrgla pred njo njeno ogrinjalo in čarovnica teta ni mogla za njo.

Ko je deklica pritekla domov k Soncu, je zagledala v Sončevem dvoru že drugo deklico, ki je prepevala. Rekla ji je: »Oh ti, deklica, si pa prezgodaj pričela prepevati.« Ko je Sonce zaslišalo, da je deklica spregovorila, se je razveselilo in se ji je pričelo laskati. Ona pa je pobegnila in se skrila v kot. Tedaj se je Sonce razjezilo, zaklelo jo je in reklo: »Od sedaj naprej nisi več Nasta, temveč Lasta.« In deklica je postala lastovica.